

Així que Jesús desembarcà, l'anà a trobar un home de la ciutat posseït per dimonis [...]. Moltes vegades l'esperit se n'havia apoderat, i encara que el lliguessin amb cadenes i grillons, ell les trencava [...] I Jesús li preguntà: «Com et dius?». I ell respongué: «Legió».

LLUC, 8:27-30

JAMES TORELLO: A en Jackson el van penjar d'aquell ganxo de carn. Pesava tant que el va doblegar. S'hi va estar tres dies, abans de dinyar-la.

FRANK BUCCIERI (*entre rialles*): Jackie, hauries d'haver vist el paio. Com un elefant, era. I quan en Jimmy li va fotre amb la picana elèctrica...

TORELLO (*excitat*): Com es sacsejava, Jackie. Li vam tirar aigua per sobre perquè la picana descarregués més fort, i vinga cridar...

FRAGMENT D'ESCOLTES DE L'FBI A TELÈFONS
DE LA COSA NOSTRA, AMB RELACIÓ
A L'ASSASSINAT DE WILLIAM JACKSON

No hi ha cap altra explicació possible per a algunes de les coses que van fer els comunistes. Com aquell capellà que tenia vuit claus encastats al crani... I el cas dels set nens petits i el seu professor. Estaven resant el parenostre quan els soldats se'ls van trobar. Un soldat es va treure la baioneta d'una revolada i va tallar la llengua al professor. Un altre va agafar uns bastonets xinesos i els va enfonsar a les orelles dels set nens. Com els has de tractar, els casos com aquests?

DR. TOM DOOLEY

Dachau
Auschwitz
Buchenwald

PRÒLEG

L'Iraq del Nord...

La cremor del sol arrencava gotes de suor del front del vell, que tot i això s'agafava bé amb les mans al seu got de te calent i dolç, com per escalfar-les. No podia treure's de sobre la premonició. Se li enganxava a l'esquena com fredes fulles humides.

L'excavació s'havia acabat. Havien garbellat el tel estrat per estrat; n'havien examinat, etiquetat i despatxat les entranyes: els penjolls i les peces de collarets, glíptics, falllus, morters de pedra molta tacats d'ocre, cassoles brunyides. Res d' excepcional. Una cai-xeta assíria de vori. I l'home. Els ossos de l'home. Les fràgils romanalles del turment còsmic que una vegada li havien fet preguntar-se si la matèria era Llucifer, pujant a les palpentres de tornada al seu Déu. I, tanmateix, ara ja havia après la lliçó. El perfum de la regalèssia i el tamariu li estrebaren la mirada cap a turons florits de roselles, planures cobertes de canyís; cap a aquell llampec de camí pedregós i irregular que es precipitava de cap a l'horror. Al nord-oest hi havia Mossul; a l'est, Irbil; al sud, hi havia Bagdad i Kiruk i el forn abrasador de Nabucodonosor. Canvià la posició de les cames sota la taula, davant del solitari saló de te de la vora del camí, i es quedà mirant fixament les taques d'herba que tenia a les botes i als pantalons de color caqui. Va fer un xarrup de te. L'excavació s'havia acabat. Què estava començant? Desempolsà el pensament com una troballa d'argila fresca, però no el pogué etiquetar.

A dins del saló, algú panteixà: era el propietari pansit, que arrossegava els peus cap a ell, aixecant pols amb unes sabates fetes

a Rússia que feia servir de sabatilles, amb les parts del darrere premsades i gemegant sota els talons. La fosca de la seva ombra lliscà per sobre de la taula.

—*Kaman chay, chawaga?*

L'home de caqui va fer que no amb el cap i abaixà la vista cap a les sabates sense cordons, recobertes d'un crostim gruixut de runa del dolor de viure. És la substància del cosmos, medità en silenci: matèria i, alhora, d'alguna manera, finalment esperit. Per a ell, l'esperit i les sabates no eren més que diferents aspectes d'una mateixa substància més fonamental, una substància que era primigènia i completament aliena.

L'ombra es va moure. El kurd era allà dret esperant, com un deute antic. El vell que anava de caqui aixecà la vista cap a uns ulls que tenien un descoloriment humitós, com si n'haguessin cobert els iris amb la membrana d'una closca d'ou. Glaucoma. En un altre temps no hauria sabut estimar aquest home. Va treure la cartera i temptejà entre els inquilins arrugats i espellifats buscant una moneda. Quatre dinars, un carnet de conduir iraquiana, un calendari de butxaca cristià de plàstic descolorit que estava caducat de feia dotze anys. Al revers hi tenia una inscripció: «EL QUE DONEM ALS POBRES ÉS EL QUE ENS ENDUEM AMB NOSALTRES QUAN MORIM». Pagà el te i deixà cinquanta fils de propina en una taula estellada del color de la tristesa.

Anà cap al seu jeep. En el silenci, el clic murmuriós de la clau en entrar al contacte se sentí amb nitidesa. S'aturà per un moment i deixà anar una mirada pertorbadora al buit. En la distància, el monticle aplanat de la ciutat d'Irbil s'alçava imponent en la refracció tòrrida de l'aire, que feia que semblés que flotava com una illa al cel. Les teulades fracturades lluien amb elegància entre els núvols com una benedicció enrunada, tacada de fang.

Les fulles se li aferraren amb més força a la carn de l'esquena. Alguna cosa l'esperava.

—*Allah ma'ak, chawaga.*

Dents podrides. El kurd somreia i feia adeu amb la mà. L'home

de caqui va buscar, a les palpentes, una mica d'afecte al més profund del seu ésser. En va treure un gest d'adeu amb la mà i un somriure esforçat, que s'enfosquí tan bon punt va apartar la vista. Va engegar el motor, va fer un gir tancat i excèntric de cent vuitanta graus, i va emprendre el camí cap a Mossul. El kurd es va quedar allà dret mirant, desconcertat per una sobtada sensació de pèrdua mentre el jeep agafava velocitat. Què era el que se n'havia anat? Què era el que havia sentit en presència d'aquell desconegut? Una cosa semblant a sentir-se segur, recordà; una sensació de protecció i profund benestar. Ara s'esvania en la distància amb el jeep veloç. Es va sentir estranyament sol.

A les sis i deu, el meticulós inventari ja estava enllestit. El conservador d'antiguitats de Mossul, un àrab de galtes caigudes, apuntava amb esmerç un últim registre al llibre mestre que tenia a l'escriptori. Per un moment es va aturar, alçant la mirada cap al seu amic, alhora que sucava la ploma en un pot de tinta. L'home de caqui semblava absorit en els seus pensaments. Estava dret vora una taula, les mans a les butxaques, amb els ulls clavats en algun d'aquells sospirs ressecs del passat, ja degudament etiquetat. Encuriosit, impassible, el conservador l'observà uns moments; llavors retornà al seu registre, escrivint amb una lletra ferma, pulcra i minúscula, fins que en acabat sospirà i deixà la ploma sobre la taula després d'anotar l'hora. El tren cap a Bagdad sortia a les vuit. Tacà la pàgina i li oferí te.

Amb els ulls encara clavats en alguna cosa de sobre la taula, l'home de caqui va fer que no amb el cap. L'àrab se'l mirava, vagament amoïnat. Què hi havia a l'ambient? Hi havia alguna cosa a l'ambient. S'aixecà i s'hi atansà; aleshores, quan el seu amic finalment va moure's per agafar un amulet i bressolar-lo, pensà, a la seva mà, sentí un lleu pessigolleig al clatell. Era un cap de pedra verda del dimoni Pazuzu, una personificació del vent del sud-oest. La pesta i la malaltia eren els seus dominis. El cap estava foradat. El propietari de l'amulet l'havia portat posat, a manera d'escut.

—El mal contra el mal —mormolà el conservador, ventant-se lànguidament amb una revista científica francesa que tenia la portada empastifada amb una ditada d'oli d'oliva.

El seu amic no es va moure, no va dir res. El conservador inclinà el cap.

—Que passa res? —preguntà.

Cap resposta.

—Pare Merrin?

L'home de caqui semblava, encara que no el sentís, absorit en l'amulet, l'última de les seves troballes. Al cap d'un moment el va deixar a lloc, i tot seguit dirigí una mirada inquiridora a l'àrab. Havia dit alguna cosa?

—No, pare. Res.

Van murmurar-se adeus.

A la porta, el conservador va agafar la mà del vell amb una fermesa especial.

—El meu cor té un desig: que vostè no se'n vagi.

El seu amic respongué amb suavitat alguna cosa que tenia a veure amb el te, amb el temps, amb alguna cosa que havia de fer.

—No, no, no! Vull dir que no se'n vagi a casa!

L'home de caqui fixà la mirada en un trosset de cigró bullit que l'àrab tenia a la comissura dels llavis. Però els seus ulls es mostraven distants.

—A casa —repetí.

El mot sonava a acabament.

—Als Estats Units —afegí el conservador àrab, i es preguntà a l'instant per què ho havia fet.

L'home de caqui esguardà les tenebres de la preocupació de l'altre. No li havia costat estimar aquell home.

—Adeu —digué en veu baixa.

Llavors es girà ràpidament i s'endinsà a la penombra creixent dels carrers, cap a un viatge de tornada a casa que li semblà, sense saber ben bé per què, d'una durada encara indeterminada.

—Ens veiem d'aquí a un any! —li cridà el conservador des de

l'entrada. Però l'home de caqui no tornà a mirar enrere. L'àrab n'observà la silueta minvant, com travessava un carreró estret en angle, com gairebé xocava amb un carruatge que avançava a tota velocitat. A dins hi anava una dona àrab vella i corpulenta; la seva cara era tan sols una ombra rere el vel de punta negra que la cobria folgadament, com una mortalla. Deduí que la dona devia estar afanyant-se a alguna cita. De seguida perdé de vista el seu amic apressat.

L'home de caqui caminà, impellit per alguna cosa. Després de treure's de sobre la ciutat, en traspassà els afores i creuà el Tigris amb passos precipitats. Però, en apropar-se a les ruïnes, reduí la marxa, perquè a cada passa el presagi incipient prenia una forma més ferma, més terrible.

Però havia de saber-ho. S'hauria de preparar.

La planxa de fusta que feia de pont per creuar el Khosr, un rierol fangós, grinyolà sota el seu pes. I llavors ja hi va ser, en aquell monticle on antigament havia lluit Nínive, la de les quinze portes, temut cau d'hordes assíries. Ara, la ciutat s'estenia entre la pols sangonosa de la seva predestinació. I, malgrat tot, ell era allà. Encara notava l'aire espès, aquell Altre que assolava els seus somnis.

L'home de caqui rondà per les ruïnes. El temple de Nabu. El temple d'Ixtar. Notà vibracions. Al palau d'Assurbanipal s'aturà i alçà la vista cap a una estàtua de pedra calcària que s'alçava *in situ*, imponent. Ales estripades i peus com urpes. Un penis protuberant, bulbós, rabassut, i una boca que s'estenia en un somriure tibant i salvatge. El dimoni Pazuzu.

Tot d'una, l'home de caqui flaquejà.

Abaixà el cap.

Ho va saber.

S'acostava.

Es quedà mirant fixament la pols i les ombres exaltades. L'orbe del sol començava a esmunyir-se sota els caires del món, i li arribava el so esmorteït de la lladradissa dels gossos salvatges que rondaven pels marges de la ciutat. S'abaixà i es cordà les mànigues

WILLIAM PETER BLATTY

de la camisa en notar que s'aixecava una brisa que feia estremir.
Venia del sud-oest.

S'afanyà cap a Mossul i el seu tren, amb el cor atrapat en la
convicció glacial que aviat el perseguiria un enemic antic, la cara
del qual no havia vist mai.

Però en sabia bé el nom.

